

1. IDENTIFIKACIJA SNOVI ALI PRIPRAVKA IN PODATKI O DOBAVITELJU	
1.1. IDENTIFIKACIJA SNOVI:	1.2. PODATKI O PROIZVAJALCU:
<p>PORTLANDSKI CEMENT</p> <p>Trgovsko ime: CEMENT 42,5 – SPECIALNI – vreče 50kg CEMENT 42,5 – OSNOVNI – vreče 25 in 50 kg CEMENT 52,5</p>	<p>SALONIT ANHOVO gradbeni materiali. d.d Anhovo, Vojkova 1 SI - 5210 DESKLE Tel.: +386 (0)5 39 21 000 Fax.: +386 (0)5 39 21 700 e-mail: salonit@salonit.si www.salonit.si</p>
1.3. UPORABA SNOVI ALI PRIPRAVKA:	Hidravlično vezivo za gradbeništvo za pripravo betonov in malt
1.4. TELEFON ZA NUJNE PRIMERE:	Posvetovati se z osebnim ali dežurnim zdravnikom V primeru življenjske ogroženosti poklicati 112 .

2. SESTAVA S PODATKI O NEVARNIH SESTAVINAH					
<p>Kemijsko ime in sinonimi: portlandski cement, hidravlični cement Portlandski cement je proizveden z mletjem portland cementnega klinkerja, sadre in mineralnih dodatkov (npr. granulirane plavžne žindre, naravnega pucolana in/ali apnenca). Ta varnostni list pokriva več tipov portlandskega cementa, katerih komponentna sestava je lahko različna.</p>					
Nevarne sestavine:					
Kemijsko ime	Mednarodne oznache	INDEKS št.	Koncentracija (ut.%)	Simbol	R-stavki*
portland cementni klinker	CAS: 65997-15-1 EC: 266-043-4	-	50 - 100	Xi	36/37/38 - 43
FeSO ₄ ·7H ₂ O	CAS: 7782-63-0 EC: 231-753-5	-	< 0,5	Xn	22
<p>Primesi: Portland cement lahko vsebuje del v kislinah netopnega materiala, nekaj tega lahko predstavlja prosti kremen. Druge primesi so lahko še prosti kalcijev oksid, prosti magnezijev oksid, kalijevi in natrijevi sulfati, sledovi težkih kovin (med njimi tudi krom, nikelj) in drugi.</p> <p>Cementu je dodano sredstvo za znižanje vsebnosti šestvalentnega kroma (krom VI) pod mejo 0,0002%. Sredstvo je pri ustreznem skladiščenju (glej točko 7) v suhem prostoru učinkovito tri mesece. Po izteku tega roka oz. v primeru neustreznega skladiščenja proizvajalec ne zagotavlja vsebnosti kroma (VI) pod 0,0002%.</p>					
*Opomba: za pomen R-stavkov glej poglavje 16					

3. UGOTOVITVE O NEVARNIH LASTNOSTIH	
Pripravek je razvrščen kot DRAŽILEN.	
Stik s kožo	Kratkotrajen kontakt povzroča draženje, izsuševanje kože, rdečico. Suh cement v kontaktu z vlažno kožo oz. vlažen ali moker cement lahko povzroča hujše poškodbe (otekanje, razpoke, kemične opekline). Ponavljajoči ali dolgotrajen kontakt s kožo lahko povzroča alergijske reakcije (dermatitis) in pojav preobčutljivosti (šestvalentni krom).
Oči	Lahko povzroči draženje, opekline, v hujših primerih tudi trajne poškodbe.
Dihala	Vdihavanje lahko povzroči draženje zgornjih dihalnih poti in kašelj. Portlandski cement lahko vsebuje primesi prostega kroma. Ponavljajoča ali dolgotrajna izpostavljenost inhalabilnemu prahu, ki vsebuje prosti kremen, lahko poslabša ostale pljučne bolezni oz. povzroči spremembe pljučnega tkiva vključno s silikozo.
Zaužitje	Zaužitje večjih količin lahko povzroči močne slabosti.

4. UKREPI ZA PRVO POMOČ**Nujni osnovni in posebni ukrepi za prvo pomoč na mestu nezgode:**

STIK S KOŽO:	Prizadet del temeljito sprati z vodo in milom. Onesnaženo obleko odstraniti, pred ponovno uporabo oprati. Če draženje ne poneha, se posvetovati z zdravnikom.
STIK Z OČMI:	Takoj temeljito sprati z vodo, najmanj 15 minut, veke držati odprte s pomočjo palca in kazalca. Posvetovati se z zdravnikom.
PRI VDIHAVANJU:	Prizadeto osebo prenesti na svež zrak, po potrebi poiskati zdravniško pomoč.
PRI ZAUŽITJU:	Ne izzvati bruhanja. Ustno votlino izprati z vodo, poiskati zdravniško pomoč. Nezavestni osebi nikoli dajati piti.

Priporočila za zdravnika: n.a.

5. UKREPI OB POŽARU

Primerna gasilna sredstva	Snov ni gorljiva. Gasilno sredstvo izbrati glede na druge prisotne snovi.
Posebna zaščitna oprema	Izbrati glede na druge prisotne snovi v okolici.

6. UKREPI OB NEZGODNIH IZPUSTIH

Osebnostni varnostni ukrepi	Nositi potrebno osebno varovalno opremo: zaščitna očala s stransko zaščito, delovno obleko, zaščitne rokavice in protiprašno masko
Okoljevarstveni ukrepi	Razsuto snov suho pobrati preden ta pride v odtoke ali površinske vode
Postopki čiščenja	Suho snov pobrati ali posesati.
Dodatna navodila	n.a.

7. RAVNANJE Z NEVARNO SNOVJO/PRIPRAVKOM IN SKLADIŠČENJE**RAVNANJE**

Navodilo za varno ravnanje:	Ne razsipati prahu. Preprečiti prekomerno prašenje. Preprečiti stik z očmi in kožo. Med delom ne jesti in piti. Po končanem delu si roke temeljito umiti z vodo in milom. Onesnaženo obleko sleši, pred ponovno uporabo oprati.
-----------------------------	---

SKLADIŠČENJE

Zahteve za skladiščni prostor in posode:	Skladiščiti dobro zaprto v suhem prostoru. Zaščititi pred vlago.
Dodatna navodila za skladiščne pogoje:	Ne raztresati prahu, izdelek ne sme priti v roke otrokom.

8. NADZOR NAD IZPOSTAVLJENOSTJO / VARNOST IN ZDRAVJE PRI DELU**MEJNE VREDNOSTI ZA POKLICNO IZPOSTAVLJENOST**

Pravilnik o varovanju delavcev pred tveganji zaradi izpostavljenosti kemičnim snovem pri delu. (Ur. l. RS 100/01, 39/05)

Snov	CAS število	EC število	Mejne vrednosti	
			mg/m ³	ml/m ³ (ppm)
Portlandski cement (prah)	68475-76-3	270-659-9	5 (I)	-

NADZOR NAD IZPOSTAVLJENOSTJO

Tehnični varovalni ukrepi:	Kjer se snov shranjuje, prevažata in natovarjata ali raztovarjata, mora biti urejeno prezračevanje delovnega mesta. Uvesti je potrebno primerne ukrepe za zmanjševanje prašenja.
-----------------------------------	--

Osebnostna varovalna oprema:

Zaščita dihal:	Protiprašna maska razreda P1
Zaščita rok:	Zaščitne rokavice
Zaščita oči:	Zaščitna očala
Zaščita kože:	V prašnih pogojih uporaba kontaktnih leč ni primerna. Delovna obleka, obuvalo

9. FIZIKALNE IN KEMIJSKE LASTNOSTI

Splošni podatki:	
Oblika:	Prah
Barva:	siva
Vonj:	Brez vonja
Pomembni podatki za zdravje, varnost in okolje:	
pH vrednost	12,5 (nasičena vodna raztopina pri 20°C)
Tališče	>1400 °C
Vrelišče	n.a.
Plamenišče	n.a.
Vnetljivost (v plinastem stanju)	n.a.
Možnost samovžiga	n.a.
Nevarnost eksplozije	n.a.
Prostorninska masa	2,8 – 3,2 g/cm ³
Nasipna teža	nasuto: cca. 1000 kg/m ³ , zbito cca. 1500kg/cm ³
Topnost v vodi	pri raztapljanju v vodi nastane nasičena raztopina kalcijevega hidroksida

10. OBSTOJNOST IN REAKTIVNOST	
Pogoji, ki se jim je potrebno izogniti:	Pri normalnih pogojih je pripravek stabilen. Preprečiti je potrebno stik z vlago.
Nezdružljive snovi:	Stik s kislinami povzroči eksotermne reakcije. Raztapljanje v fluorovodikovi kislini povzroča nastanek korozivnega plina silicijevega tetra fluorida. Pri stiku z vodo nastajajo močno alkalne raztopine.
Nevarni produkti razkroja ob stiku z vodo:	ni

11. TOKSIKOLOŠKI PODATKI	
Akutna strupenost	Ni podatkov.
Primarno draženje	Draži kožo. Draži dihala. Povzroča opekline oči.
Simptomi takojšnjih/zapoznelih učinkov	Izsušena koža, rdečica, kašelj
Dolgoročni učinki	Dermatitis, preobčutljivost (šestvalentni krom)

12. EKOTOKSIKOLOŠKI PODATKI:	
Ekotoksičnost	
Za vodo:	Možen je vpliv na okolje pri razsutju večjih količin: povečanje pH vrednosti. Preprečiti onesnaževanje vodnih virov, vodotokov in podtalnice.
Splošno navodilo:	Snov se mora uporabljati v skladu z dobro delovno prakso in se ne sme razsipati v okolje

13. ODSTRANJEVANJE	
Splošno:	V skladu z veljavnimi predpisi. Pravilnik o ravnanju z odpadki (Ur. l. RS 84/98) Pravilnik o ravnanju z odpadki, ki nastanejo pri gradbenih delih (Ur.l. RS 34/03)
Klasifikacijska številka odpadka:	170101
Priporočilo:	Strjen cement lahko odlagamo kot gradbeni odpadek
Embalaža:	odlaganje na urejenih deponijah Embalažo je potrebno popolnoma izprazniti. Zbirati ločeno. Spoštovati Pravilnik o ravnanju z embalažo in odpadno embalažo (Ur.l. RS 104/00)

14. TRANSPORTNI PODATKI	
n.a.	

15. ZAKONSKO PREDPISANI PODATKI/PODATKI O PREDPISIH	
--	--

Označevanje nevarne snovi/pripravka:

Vsebuje	Portland cementni klinker
Simbol za nevarnost	Xi DRAŽILNO
R – Standardni opozorilni stavki	36/37/38 Draži oči, dihala in kožo.
S – Standardni obvestilni stavki	2 Hraniti izven dosega otrok
	22 Ne vdihavati prahu.
	24/25 Preprečiti stik s kožo in očmi.
	26 Če pride v oči, takoj izpirati z obilo vode in poiskati zdravniško pomoč.
	36/37 Nositi primerno zaščitno obleko in rokavice.

Slovenski predpisi:

Zakon o kemikalijah (Ur.l.RS 110/03, 47/04)
Pravilnik o razvrščanju, pakiranju in označevanju nevarnih pripravkov. (Ur.l. RS 67/05)
Pravilnik o spremembah in dopolnitvah pravilnika o omejitvi dajanja v promet ali uporabe določenih nevarnih snovi in pripravkov (Ur. l. RS 74/04)
Pravilnik o ravnanju z odpadki (Ur. l. RS 84/98)
Pravilnik o ravnanju z odpadki, ki nastanejo pri gradbenih delih (Ur.l. RS 34/03)
Pravilnik o ravnanju z embalažo in odpadno embalažo (Ur.l. RS 104/00)
Pravilnik o varovanju delavcev pred tveganji zaradi izpostavljenosti kemičnim snovem pri delu. (Ur. l. RS 100/01, 39/05)

16. DRUGE INFORMACIJE

Podane informacije niso pogodbeno zagotovila in ne dajejo nobene garancije glede vseh lastnosti portlandskega cementa. Opirajo se na današnje stanje znanja o našem proizvodu. Uporabniki naših proizvodov morajo na svojo odgovornost upoštevati in spremljati obstoječe zakone in predpise.

R stavki (točka 2)

R 36/37/38 Draži oči, dihala in kožo
R 43 Stik s kožo lahko povzroči preobčutljivost
R 22 Zdravju škodljivo pri zaužitju

Viri za izdelavo varnostnega lista:

Pravilnik o razvrščanju, pakiranju in označevanju nevarnih snovi (Ur. l. RS 67/05)
Varnostni listi dobaviteljev surovin.

Spremembe glede na prejšnjo izdajo:

Splošna revizija dokumenta

Dodatne informacije:

Naslov: Salonit Anhovo, gradbeni materiali, d.d, Vojkova 1, 5210 Anhovo
Telefon: 00386 5 39 21 000
Fax: 00386 5 39 21 700

Oznake:

n.a. ni smiselna (not applicable)